

Gródek, 26 lutego 2021 r.

Znak sprawy: PO.01.02-I/2021

Sz. P. Robert Gaweł
Wielkopolski Kurator Oświaty

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej: „Stowarzyszenie”) i w interesie publicznym, na podst. art. 241 k.p.a. wnoszę o:

1) przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm., dalej: „u.p.o.”) nadzoru pedagogicznego kontroli legalności

Statutu Szkoły Podstawowej nr 40 z oddziałami integracyjnymi im. Mieszka I w Poznaniu z siedzibą przy ul. Garbary 82 (dalej odpowiednio: „Statut”, „Szkoła”),

2) wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie uchylenia na podstawie art. 114 u.p.o. sprzecznych z prawem postanowień Statutu – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt. 1 wniosku,

3) wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń co do dostosowania Statutu do wymogów prawa – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt. 1 wniosku.

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie, realizując swoje cele statutowe, wnosi o podjęcie przez Kuratora Oświaty działań koniecznych do dostosowania Statutu do wymogów prawa, poprzez przeprowadzenie kontroli Statutu, a następnie uchylenie sprzecznych z prawem postanowień Statutu lub wydanie zaleceń w zakresie uzupełnienia braków formalnych Statutu. Jednocześnie Stowarzyszenie przedkłada argumentację przemawiającą za podjęciem ww. działań.

Poniżej Stowarzyszenie wskazuje kwestionowane co do legalności postanowienia Statutu, wnosząc o ich kontrolę i uchylenie na podst. art. 114 u.p.o. Jednocześnie, mając na względzie wyłącznie kasacyjny charakter kompetencji kuratora określonej w art. 114 u.p.o, Stowarzyszenie wnosi o wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń dostosowania Statutu do wymogów prawa – zarówno w zakresie wynikającym z niniejszego wniosku (wskazane braki formalne Statutu), jak i uzupełnienia braków wynikłych wskutek derogowania ze Statutu postanowień sprzecznych z prawem.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 22 ust. 1 lit. k [Udostępnianie prac]

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 44e ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2020 poz. 1327 ze zm., dalej jako „u.s.o.”) sposób udostępniania sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac ucznia oraz innej dokumentacji dot. oceniania określa statut szkoły. Wskazane w przytoczonym postanowieniu „przedmiotowe systemy oceniania” trudno zidentyfikować przynajmniej jako załączniki do statutu, w związku z czym należy uznać, iż w tym zakresie kwestionowany przepis jest niezgodny z prawem. Na marginesie należy również zaznaczyć, że wyżej wskazane postanowienie wspomina jedynie o „warunkach udostępniania rodzicom prac ich dzieci”, nie wskazując jednocześnie warunków udostępniania prac samym uczniom.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 22 ust. 1 pkt 2 lit. c tiret pierwsze zd. 3 oraz 22 pkt 2 lit. c tiret drugie zd. 3 [warunki uzyskania przez ucznia oceny celującej oraz bardzo dobrej]

Statut stanowi, iż ocenę celującą otrzymuje uczeń, który „dodatkowo bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach, kwalifikuje się do finałów na szczeblu wojewódzkim albo krajowym lub posiada porównywalne osiągnięcia” oraz że ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który „dodatkowo bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych”.

Wskazane powyżej postanowienia budzą uzasadnione wątpliwości w zakresie ich interpretacji, gdyż pojęcie „dodatkowo” można interpretować zarówno jako opcjonalny warunek, lecz także jako synonim słowa „ponadto”, co może sugerować, iż jest to warunek obligatoryjny. Należy przy tym zaznaczyć, iż zgodnie z art. 44b ust. 3 pkt 1 u.s.o. ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania. Należy więc uznać, iż ocenianie może obejmować jedynie treści określone w podstawie programowej i programach nauczania, w związku z czym nie jest dopuszczalne stawianie wymogu udziału w konkursach i osiągania w nich sukcesów jako warunku uzyskania jakiegokolwiek oceny (w tym celującej oraz bardzo dobrej).

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 24 ust. 3 pkt 4 [Warunki uzyskania bardzo dobrej oraz dobrej oceny zachowania]

Kwestionowane postanowienia statutu posiadają oczywisty błąd językowy, który w sposób znaczny zmienia ich znaczenie. Wskazane regulacje statutowe, zgodnie z ich obecną treścią, jasno stanowią, iż nawet jeśli uczeń nie ma żadnych godzin nieusprawiedliwionych, nie może otrzymać oceny zachowania innej niż wzorowe, poprawne, nieodpowiednie lub naganne. Przykładowo można bowiem zauważyć, że 0 godzin nieusprawiedliwionych stanowi „nie więcej niż 1 godzinę Nieusprawiedliwioną”, oraz „nie więcej niż 3 godziny Nieusprawiedliwione”.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 24 ust. 5 pkt 1 i 3 (obydwa) oraz § 40 ust. 4 lit. d [Wykraczające poza delegację ustawową regulacje wyglądu]

Statut stanowi, że obowiązkiem ucznia jest przestrzeganie postanowień zawartych w Statucie Szkoły, w szczególności dotyczących „*dbania o schludny wygląd (zabronione jest noszenie biżuterii, farbowanie włosów, makijaż) [...]*”.

Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o., w statucie obowiązki ucznia mogą być określone w zakresie „*przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju*”. Pojęcia „ubierania się” nie można interpretować rozszerzająco i rozumieć pod nim również „wyglądu ucznia”, w tym fryzury czy makijażu. Taką wykładnię wskazanego przepisu potwierdza również fakt, iż w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że „*w zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszaniem w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia »schludny«, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny*”¹. Jasno więc podkreślono, że statuty po wejściu w życie Prawa oświatowego nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 24 ust. 5 pkt 2 lit. g [zastosowanie pojęć nieostrych w regulacjach dot. ubioru]

Wskazane w statucie określenie „*prowokacyjny*” jest pojęciem nieostrym, które może być interpretowane w różny sposób zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli, tym samym narażając uczniów na potencjalne rozbieżności w stosowaniu kwestionowanego postanowienia. Regulacje dotyczące zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły powinny być sformułowane w sposób precyzyjny, w miarę możliwości bez odwoływania się do pojęć nieostrych.

¹ Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, VIII Kadencja, druk sejm. nr 1030, s. 187

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 24 ust. 6 pkt 26 i 60 [nieostre kryteria oceniania zachowania]

Wskazane w przytoczonych wyżej postanowieniach „*Inne, niewymienione zachowania*” są pojęciem nieostrym, które może być w różny sposób interpretowane zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli. Należy również zaznaczyć, że wskazane postanowienia w sposób istotny zwiększają ryzyko karania bądź faworyzowania uczniów w oparciu o pozamerytoryczne kryteria.

Kwestionowane postanowienia Statutu: §24 ust. 6 pkt 16-18 [nieuzasadnione poszerzenie kryteriów oceny zachowania]

Statut umożliwia wychowawcy przyznawanie punktów dodatnich z zachowania za „*zbieranie surowców wtórnych*”. Zgodnie z § 11 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2019 poz. 373) śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania uwzględnia następujące podstawowe obszary: wywiązywanie się z obowiązków ucznia; postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej; dbałość o honor i tradycje szkoły; dbałość o piękno mowy ojczystej; dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób; godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią; okazywanie szacunku innym osobom. W żadnym z wyżej wskazanych punktów nie zawiera się „*zbieranie surowców wtórnych*”.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 27 ust. 1 pkt 13 [niewłaściwy termin zgłoszenia do Dyrektora Szkoły zastrzeżeń odnośnie egzaminu poprawkowego]

Zgodnie z art. 44n ust. 7 u.s.o. termin zgłoszenia do Dyrektora Szkoły zastrzeżeń odnośnie egzaminu poprawkowego wynosi 5 dni roboczych od jego przeprowadzenia, niedopuszczalnym jest zatem skracanie wskazanego ustawowo terminu do 5 dni kalendarzowych od przeprowadzenia egzaminu.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 29 ust. 1 pkt 2 [niewłaściwy termin zgłoszenia do Dyrektora Szkoły zastrzeżeń odnośnie rocznych ocen klasyfikacyjnych]

Zgodnie z art. 44n ust. 3 u.s.o. termin zgłoszenia zastrzeżeń do rocznych ocen klasyfikacyjnych upływa w terminie 2 dni od zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Mając na uwadze powyższe, niedopuszczalnym jest przedłużanie wskazanego w ustawie terminu do 7 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno - wychowawczych.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 38 ust. 2 [nieostre regulacje dot. przeniesienia ucznia do innej szkoły]

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 20 p.o. statut szkoły określa przypadki, w których dyrektor szkoły podstawowej może wystąpić do kuratora oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły. Zawarte we wskazanym postanowieniu określenia: „*rażące zachowania i występki*” oraz „*i inne...*” w żaden sposób nie wskazują przypadków w których dyrektor szkoły podstawowej może wystąpić do kuratora oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły. Jest to szczególnie istotne, biorąc pod uwagę, iż przeniesienie do innej szkoły jest najbardziej dotkliwą karą, a przesłanki jej wymierzenia powinny być określone z najwyższą możliwą precyzją.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 40 ust. 1 pkt 4 lit. h, i. [brak regulacji statutowej]

Zgodnie z art. 99 p.o. obowiązki ucznia określa się w statucie szkoły. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż Statut powinien określać wszelkie obowiązki uczniów szkoły. Niedopuszczalne jest więc regulowanie wyżej wskazanych obowiązków w dokumentach odrębnych od Statutu Szkoły.

Inne uwagi:

- 1) § 24 ust. 6 pkt 49 Statutu zawiera określenie: „nauczyciela jako funkcjonariusza publicznego (art. 115 §13 KK)”. Wprowadza ono odbiorcę w błąd, gdyż nauczyciel nie jest funkcjonariuszem publicznym, a jedynie korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.
- 2) W Statucie pojawiają się niezgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej. Przykładem takiej niezgodności jest §24 ust. 5, w którym nie jest zachowana numeracja wewnątrz ustępu.

Uprzejmie prosimy o prowadzenie korespondencji w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej poprzez skrzynkę ePUAP Stowarzyszenia (/_SUS/domyslna), względnie drogą mailową (kontakt@umarlestatuty.pl). Jednocześnie informujemy, że zgodnie z art. 39¹ § 1 k.p.a. doręczanie pism w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną jest dla organu obligatoryjne. Jednocześnie zwracamy się również z prośbą o nienadsyłanie pism w wersji papierowej.

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl
KRS: 0000830651

MICHAŁ CZESNOWSKI

Wiceprezes Zarządu

Pismo opracował: Arkadiusz Szolc

Pismo zaakceptował: Michał Bronicki